

بررسی نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی

علی قاندي*^۱، فرزاد غفوري^۲، غلامعلي کارگر^۳

۱. کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبایی (ره)

۲. دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبایی (ره)

۳. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبایی (ره)

تاریخ دریافت: (۹۳/۰۵/۲۳) تاریخ پذیرش: (۹۴/۰۵/۲۵)

Investigation the role of athletics sport on Social Development Indicators

Ali Ghaedi*¹, Farzad Ghafouri², Gholam Ali Karegar³

1. M.A in Sport Management, Allameh Tabatabaie University

2. Associate Professor in Sport Management, Allameh Tabatabaie University

3. Assistance Professor in Sport Management, Allameh Tabatabaie University

Received: (14 August 2014)

Accepted: (16 August 2015)

Abstract

The current study aims to investigate viewpoint of professionals and sport executives about the role of athletics on social development indicators. The methodology was analytic-descriptive and conducted in survey research. The statistical population in the research involves physical education professors and ph.D. candidates in sport management of Tehran province and people working in the sport federations (about 700 persons). For example, the 203 sample people (39 professors, 113 Ph.D., 51 people employed in the Federation) were randomly from each Stratified selected. In order to achieve the objectives of the study, the 38-question questionnaire developed by the researcher was used "investigate viewpoint of professionals and sport executives about the role of athletics on social development indicators". Its content validity was confirmed by 15 academic professors and experts. and its reliability was studied in a pilot study with 30 subjects and its Construct factor with confirmatory factor analysis was confirmed. Reliability was 0.92 using Cronbach's alpha. The statistical descriptive-inferential methods, for data analysis, such as the Kolmogorov-Smirnov test, and independent t-test of single group, analysis of variance and Duncan test using the software SPSS, Version 20 were used. The results showed that the average attitude of professionals and sport managers, , about role of athletics sport on social development indicators, in social welfare, personal health, social health, social unity, indicators was high, but on social justice index was low. Thus, according to positive attitude of experts about the role of athletics on social development, an appropriate plan to use it for this purpose should be done.

Keywords

social justice, social welfare, public health, unity and social cohesion.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی نگرش متخصصان و مدیران ورزش در ارتباط با نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی است. روش انجام پژوهش، توصیفی و به صورت پیمایشی انجام شد. جامعه آماری پژوهش شامل اساتید تربیت بدنی، دانشجویان دکتری مدیریت ورزشی استان تهران و افراد شاغل در فدراسیون‌های ورزشی (حدود ۷۰۰ نفر) بودند. بر اساس جدول مورگان حجم نمونه آماری ۲۴۸ نفر مشخص گردید که تعداد ۲۰۳ پرسشنامه (۳۹ استاد، ۱۱۳ دانشجوی دکتری و ۵۱ شاغل در فدراسیون) برگشت داده شد. نمونه‌گیری به صورت طبقه‌ای تصادفی صورت پذیرفت. به منظور دستیابی به اهداف پژوهش از پرسشنامه ۳۸ سوالی محقق ساخته "بررسی نگرش متخصصان و مدیران ورزش در ارتباط با نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی" استفاده شد. که روایی محتوایی آن توسط ۱۵ نفر از استادان دانشگاه‌ها و متخصصان تأیید شد و پایایی آن در آزمون مقدماتی با ۳۰ آزمودنی و با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۲ محاسبه شد. در خصوص روایی سازه، بر اساس بار عاملی و T-Value تمام شاخص‌ها رابطه معنی‌داری با عامل اصلی داشتند و توانستند پیشگویی خوبی برای توسعه اجتماعی باشند. برای تحلیل داده‌های پژوهش از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی مانند کلموگروف-اسمیرنوف، تی استودنت تک گروهی و مستقل، تحلیل واریانس و دانکن با کمک نرم افزار spss نسخه ۲۰ و تحلیل عاملی تأییدی با نرم افزار لیزرل نسخه ۸/۸ استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که میانگین نگرش متخصصان و مدیران ورزش در شاخص‌های رفاه اجتماعی، سلامت فردی، سلامت اجتماعی، وحدت و انسجام اجتماعی زیاد و در شاخص عدالت اجتماعی کم می‌باشد. بنابر این با توجه به نگرش مثبت متخصصان در ارتباط با نقش ورزش قهرمانی بر توسعه برای استفاده از آن در این راستا بایستی برنامه‌ریزی مناسب انجام گیرد.

واژگان کلیدی

عدالت اجتماعی، رفاه اجتماعی، سلامت اجتماعی، وحدت و انسجام اجتماعی.

* نویسنده مسئول: علی قاندي

*Corresponding Author: Ali Ghaedi

مقدمه

استفاده شود. با توجه به نقش ورزش در توسعه و همچنین نقش آن در رقم زدن افتخارات ملی برای استفاده از این ابزار مناسب توسعه در سطوح مختلف فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بایستی چاره‌اندیشی شود (گودرزی و همکاران، ۱۳۹۱).

توسعه اجتماعی یکی از ابعاد اصلی فرایند توسعه و بیانگر کیفیت نظام اجتماعی در جهت دستیابی به عدالت اجتماعی، ایجاد یکپارچگی و انسجام اجتماعی و افزایش کیفیت زندگی است (رفیعی و مدنی، ۱۳۸۰). بیشتر کشورها از جمله کشور ما توجه خاصی به مقوله توسعه اجتماعی دارند و در این زمینه اقداماتی صورت گرفته است (تولایی، ۱۳۸۸). با توجه به نقشی که ورزش می‌تواند در توسعه اجتماعی به عنوان یکی از شاخه‌های اصلی توسعه داشته باشد، تمامی کشورها می‌کوشند تا زمینه‌های توسعه و گسترش خود را از فراسوی فعالیت‌های ورزشی بهتر بشناسند. شاخص‌های متعددی برای سنجش توسعه اجتماعی مطرح گردیده است. اکبری (۱۳۸۰) در مقاله "وضعیت فعلی جامعه ایران با نظر به شاخص‌های توسعه اجتماعی" هفت شاخص توسعه اجتماعی را انتخاب کرد که عبارت بودند از:

۱- درصد شاغلان در صنعت ۲- درصد شاغلان ۳- میزان مرگ و میر نوزادان ۴- امید به زندگی ۵- درصد کودکان ۶ تا ۱۰ سال که اشتغال به تحصیل دارند. ۶- درصد خانواده‌هایی که به آب آشامیدنی دسترسی ندارند. ۷- درصد با سوادی مردان و زنان ۱۵ سال به بالا.

فلاح خوش خلق (۱۳۹۰) شاخص‌های زیر را به عنوان شاخص‌های توسعه اجتماعی معرفی نمود:

- ۱- همبستگی اجتماعی (افزایش جمعیت، افزایش تراکم اخلاقی، افزایش تقسیم کار اجتماعی)
- ۲- افزایش تأمین و رفاه اجتماعی (درآمد، افزایش رفاه، بهبود الگوی مصرف، افزایش طول عمر و امید به زندگی، افزایش رضایت از زندگی، گذران اوقات فراغت) ۳- کاهش فقر.

با توجه به اینکه در پژوهش‌های انجام شده شاخص‌های متفاوتی برای توسعه اجتماعی بیان شده است در پژوهش حاضر سعی خواهد شد تا ترکیبی از این شاخص‌ها مد نظر قرار گیرد.

- ۱- رفاه اجتماعی (خوشبختی، عزت نفس، آرامش، امید به زندگی، میزان برخورداری از امکانات، مسکن و ...)
- ۲- سلامت فردی و اجتماعی (بهداشت، تغذیه، استعمال مواد مخدر، فساد، سلامت جسمی و ...)
- ۳- وحدت و انسجام اجتماعی (همبستگی در جامعه، کشمکش و تضاد قومی، درگیری‌های داخلی و ...)
- ۴- عدالت اجتماعی (فاصله طبقاتی، میزان تبعیض بین زن و مرد، نحوه توزیع درآمد، قدرت و ...)

اهمیت ورزش در دنیای کنونی بر هیچ کس پوشیده نیست. رابطه آن با مقولاتی همچون توسعه پایدار، توسعه اقتصادی، توسعه اجتماعی، صلح، مشارکت، محیط زیست و غیره اثرات ژرفی را بر وضعیت جوامع معاصر بر جای نهاده است (کارگروه بین‌آژانسی ورزش برای توسعه صلح^۱، ۲۰۰۲). در بسیاری از بیانیه‌ها و منشورهای بین‌المللی مانند منشور المپیک، منشور بین‌المللی تربیت و ورزش، مجمع عمومی سازمان ملل متحد به ورزش به عنوان یک حق عمومی و انسانی که به طور فزاینده‌ای باعث توسعه می‌گردد، تأکید گردیده است (کولتر^۲، ۲۰۱۰). به خاطر قدرت ورزش در ترویج تعلیم و تربیت، سلامتی، توسعه، پیشرفت و صلح بود که سازمان ملل متحد سال ۲۰۰۵ را سال ورزش و تربیت بدنی نامید (سازمان ملل متحد^۳، ۲۰۰۵-۲۰۰۰). با آغاز هزاره سوم نقش ورزش در توسعه، بیش از گذشته افزایش یافته است به طوری که بررسی ۲۸۰ مطالعه انجام شده در زمینه ورزش در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه نشان می‌دهد که ورزش نقش مؤثری در توسعه و حل مسائل اجتماعی دارد (کولتر، ۲۰۱۰). بایستی اذعان کرد که ورزش یکی از جنبه‌های اهداف توسعه هزاره سوم سازمان ملل است و با توسعه ارتباط تنگاتنگی دارد (سازمان ملل متحد، ۲۰۰۵-۲۰۰۰). با گسترش آن، مردم و قشرهای گوناگون یک جامعه از فواید آن بهره‌مند می‌شوند. ورزش دارای تأثیرات مختلف سیاسی و اجتماعی در ابعاد بین‌المللی و داخلی است که از جمله آن‌ها تاکنون نقش ورزش در تحکیم ارزش‌های اجتماعی، تقویت روح همبستگی ملی، افزایش مشارکت سیاسی و رفاه اجتماعی آشکار بوده است (ملکووتیان، ۱۳۸۸). ورزش وسیله‌ای برای کسب اعتبار اجتماعی در سطح محلی، ملی یا جامعه جهانی است. کسب اعتبار از طریق ورزش به خصوص در بین گروه‌های قومی و نژادی در داخل یک کشور مرسوم می‌باشد. همچنین در سطح جهانی کسب اعتبار از طریق ورزش به ویژه برای کشورهای کوچک یا کشورهای تازه استقلال یافته از اهمیت بالایی برخوردار است که سبب شناسانده شدن این کشورها به جهانیان می‌گردد. موفقیت ورزشی در یک رشته خاص سبب ایجاد هویت خاص در بین یک گروه یا جامعه گشته و احساس یکی بودن و متحد بودن را در بین آن‌ها تقویت می‌نماید. وحدت احساسی که به وسیله ورزش یا یک تیم ورزشی ایجاد می‌شود، می‌تواند برای ایجاد یا احیای هویت شهر یا ملت

1. United Nations Inter-Agency Task Force on Sport for Development and Peace
2. Coalter
3. United nation

نتایج تیم ملی فوتبال ایران در جام جهانی ۲۰۰۶ بر هویت ملی شهروندان یاسوج" عنوان کرد که: پس از شکست تیم ملی فوتبال ایران برابر تیم مکزیک و پرتغال، نمره های هویت ملی در ابعاد مختلف به صورت کلی کاهش یافت اما پس از کسب تساوی در مقابل آنگولا روند کاهش نمره های هویت ملی متوقف گردید؛ اما افزایش معنی داری هم مشاهده نگردید. هاشمی (۱۳۸۶) در پژوهشی تحت عنوان "فوتبال و هویت" به بررسی رابطه بین فوتبال و هویت ملی پرداخت و به نتایج ذیل دست یافت:

- ۱- تیم ملی فوتبال به یکی از شاخص ترین نمادهای ملی تبدیل شده است و حضور این تیم در عرصه رقابت های بین المللی و جهانی سرمایه بزرگی از حمایت و همدلی ملی را به همراه داشته است.
- ۲- حمایت مسلمانان غیر ایرانی، از جمله عرب ها و مسلمانان مقیم آلمان، از تیم ایران و سایر تیم های کشورهای مسلمان جلوه های از بروز هویت فرا ملی را نشان می دهد.

لورمور^۹ (۲۰۰۸) در پژوهشی تحت عنوان "ورزش موتور جدید توسعه" موارد زیر را به عنوان کارکردهای توسعه ای ورزش نام برد: حل تعارض، زیر ساخت های فیزیکی، بالا بردن سطح آگاهی به ویژه از طریق آموزش و پرورش، تأثیر مستقیم بر سلامت جسمی و روانی، رفاه عمومی، توسعه اقتصادی و کاهش فقر. با وجود اینکه توسعه به عنوان یک بحث مهم در تمامی محافل ورزشی مطرح می شود، مقامات ورزشی، سیاست گذاران و طرفداران درک ساده لوحانه ای نسبت به توسعه و نقش ورزش در آن دارند (هارتمن^{۱۰}، ۲۰۱۱). به طوری که سازمان های بین المللی در مورد کاهش مشارکت ورزشی و ارتباط آن با مسائل اجتماعی مانند افزایش نرخ جرم و جنایت، مصرف مواد مخدر و ... ابراز نگرانی می کنند (بلوم و همکاران^{۱۱}، ۲۰۰۵، برنت^{۱۲}، ۲۰۰۱، کانینگهام^{۱۳}، ۲۰۰۵، لاسون^{۱۴}، ۲۰۰۵، نیکولز^{۱۵}، ۲۰۰۴). در مقالات بین المللی توسعه، اشارات گذرا به ورزش گردیده و به ندرت مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است و در زمان نوشتن این مقاله در بیش از ۷۰۰۰ پژوهش علمی ۱۵ سال اخیر، تنها ۱۲ بار به ورزش پرداخته شده

تا به حال پژوهش هایی در زمینه نقش ورزش بر هر یک از زیر شاخه های توسعه اجتماعی انجام شده است.

بالدی^۴ (۲۰۱۲) در پژوهشی نشان داد که بین شاخص های امید به زندگی و خوشبینی تفاوت معنی داری در افراد ورزشکار وجود دارد و افراد ورزشکار در وضعیت بهتری نسبت به افراد غیر ورزشکار قرار دارند.

اغلب حکومت ها برای ترویج سلامتی و تناسب اندام بین شهروندان سرمایه گذاری قابل توجهی در ورزش به عمل می آورند. هر اندازه دولت ها در بخش ورزشی سرمایه گذاری می کنند و شهروندان به سمت ورزش کشیده می شوند، به همان میزان هزینه های درمانی و پزشکی کاهش می یابد (وادینگتون^۵، ۲۰۰۹). سوری (۱۳۹۵) نشان داد که ورزش بر کیفیت زندگی زنان سالمند اثر گذار است و همچنین رضائی (۱۳۹۲) بیان کرد که فعالیت های منظم ورزشی بر بهبود کیفیت زندگی دانشجویان به خصوص دختران تأثیر به سزایی دارد. احسانی (۲۰۱۲) در پژوهشی مروری تحت عنوان "اثر ورزش بر کاهش جرم" بیان نمود که هدف اصلی ورزش پیشگیری از جرم و جنایت نیست، اما به عنوان یک هدف فرعی در پیشگیری از جرم بسیار مؤثر است و اثر مثبتی بر دوری جوانان از جرم و جنایت دارد. کندی^۶ (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان "توسعه اجتماعی از طریق ورزش" به ورزش برخی از اقشار مردم، از جمله زندانیان پرداخت و عنوان کرد که ورزش در بین زندانیان، سبب بهبود رفتار و روابط اجتماعی آنان، سلامت فیزیکی و همچنین سلامت روانی می شود. سیمون و همکاران^۷ (۲۰۰۷) در پژوهشی با عنوان "اثر نتیجه ورزش راگی روی پرخاشگری تماشاگران و گرایش به نوشیدن الکل" نشان دادند که بین میزان پرخاشگری قبل و بعد از بازی تماشاگران تیم های برنده و بازنده تفاوت معنی داری وجود دارد و نتیجه مسابقه تأثیر مستقیمی در بروز پرخاشگری تماشاگران دارد. اسمیت و همکاران^۸ (۲۰۰۷) در پژوهشی که در جنوب استرالیا طی ۱۰ تا ۱۶ هفته بر روی ۱۳۱ نفر انجام دادند به این نتیجه رسیدند که انجام مرتب ورزش در کاهش استرس، کاهش فشار خون، و بهبود کیفیت زندگی افراد مورد بررسی نقش مؤثری داشت.

احمدی (۱۳۸۶) در پژوهشی تحت عنوان "بررسی آثار

9. Livermore
10. Hartmann
11. Bloom M., Grant M., & Watt D
12. Burnett
13. Cunningham
14. Lawson
15. Nichols

4. Baledi
5. Waddington
6. Kennedy, D
7. Simon M, Jonathan p
8. Smith, Caroline. Hancock, Heather. Mortime, Jane Blake and Eckerta, Kerena

برگشت داده شد. نمونه‌گیری به صورت طبقه‌ای تصادفی صورت پذیرفت. از آمار توصیفی شامل جدول، فراوانی و درصد فراوانی، برای توصیف داده‌ها استفاده گردید. در قسمت آمار استنباطی از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن توزیع، آزمون تی استودنت تک گروهی و مستقل، آزمون تحلیل واریانس و آزمون دانکن با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ و تحلیل عاملی تأییدی با نرم افزار لیزرل نسخه ۸/۸ استفاده شد.

به دلیل فقدان ابزار دقیق و معتبر که به وسیله آن بتوان نقش ورزش قهرمانی را بر شاخص‌های توسعه اجتماعی بررسی کرد، پرسشنامه اولیه‌ای تهیه شد. جهت تعیین روایی صوری و محتوایی در بین ۱۵ نفر از اساتید دانشگاه و متخصصان تربیت بدنی توزیع شد و پس از حذف و اضافه نمودن تعدادی از سؤالات پرسشنامه در دو بخش اطلاعات جمعیت شناختی و شاخص‌های توسعه اجتماعی شامل پنج شاخص رفاه اجتماعی، سلامت فردی، سلامت اجتماعی، وحدت و انسجام اجتماعی و عدالت اجتماعی تنظیم گردید و پس از توزیع مجدد، روایی محتوایی آن مورد تأیید قرار گرفت و روایی سازه پرسشنامه با آزمون تحلیل عاملی تأییدی مورد تأیید قرار گرفت. همچنین پایایی آن در آزمون مقدماتی و ۳۰ آزمودنی به وسیله آزمون آلفای کرونباخ ($\alpha = 0/92$) تعیین شد. پرسشنامه مشتمل بر ۳۸ سؤال و شامل طیف لیکرت ۵ ارزشی بود که از بسیار کم تا بسیار زیاد و از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری گردید.

یافته‌های پژوهش

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه‌های پژوهش را نشان می‌دهد.

است (لورمور، ۲۰۰۸). در ایران ورزش همیشه به عنوان یکی از مباحث فرعی در توسعه مورد توجه قرار گرفته است. موضوعی که در کشورهای توسعه یافته به عنوان یک رکن مهم اقتصادی، سیاسی و اجتماعی به آن نگاه می‌شود. در کشورهایی نظیر آلمان، بخش قابل توجهی از تولید ناخالص ملی خود را از طریق رونق اقتصادی ورزش به دست می‌آورند. اما در ایران کمتر از یک درصد از تولید ناخالص ملی از طریق اقتصاد ورزش تأمین می‌شود (ستاد اجرایی کنفرانس اقتصاد و ورزش، ۱۳۹۰). در هر کدام از پژوهش‌ها، زیر شاخه‌های کوچکی از توسعه اجتماعی و نقش ورزش بر آن مورد بررسی قرار گرفته است، ولی پژوهشی که همه شاخص‌های توسعه اجتماعی را مورد بررسی قرار دهد، انجام نگرفته است. لازم است تا با بررسی شاخص‌های توسعه اجتماعی، نقش ورزش بر این شاخص‌ها مشخص گردد. این پژوهش به دنبال این است تا با بررسی نقش ورزش بر شاخص‌های توسعه اجتماعی به این سؤال پاسخ داده شود که دیدگاه متخصصان و مدیران ورزش در ارتباط با نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی چیست؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش توصیفی، روش اجرا پیمایشی و روش جمع آوری اطلاعات میدانی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل مدیران (شاغل در فدراسیون‌های ورزشی) و متخصصین (اساتید و دانشجویان مقطع دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه‌های تهران) ورزش کشور (حدود ۷۰۰ نفر) بود. بر اساس جدول مورگان حجم نمونه آماری ۲۴۸ نفر مشخص گردید که تعداد ۲۰۳ پرسشنامه (۳۹ استاد، ۱۱۳ دانشجوی دکتری، ۵۱ شاغل در فدراسیون)

جدول ۱. توزیع فراوانی ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه‌های پژوهش

متغیر	گروه	تعداد	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۱۰۹	۵۳/۷
	زن	۹۴	۴۶/۳
سن	کمتر از ۳۰ سال	۲۴	۱۱/۸
	بین ۳۰ تا ۴۰ سال	۹۳	۴۵/۸
	بیشتر از ۵۰ سال	۲۸	۱۳/۶
تحصیلات	کارشناسی و پایین تر	۲۴	۱۱/۸
	کارشناسی ارشد	۳۶	۱۷/۷
	دانشجوی دکتری	۱۰۵	۵۱/۷
شغل	دکتری	۲۸	۱۸/۷
	دانشجو	۹۰	۴۴/۳
	هیأت علمی	۳۹	۱۹/۷
	شاغل در فدراسیون	۵۱	۲۵/۱
	سایر	۲۳	۱۱/۳

با توجه به نتایج جدول ۲. از آزمون k-s چنین نتیجه گرفته می‌شود که چون مقدار سطح معنی‌داری بزرگتر از سطح آزمون است، یعنی $\alpha = 0/05$ ، بنابراین پرسشنامه توزیع طبیعی دارد. به همین دلیل برای انجام آزمون فرضیه‌ها از آزمون‌های پارامتریک استفاده شد.

جدول ۲. نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرنوف برای بررسی وضعیت طبیعی بودن داده‌ها در پرسشنامه

سطح معناداری	آمار k-s	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	پرسشنامه
0/086	1/253	0/378	3/414	203	بررسی نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی

با توجه به جدول ۳. نتایج آزمون تحلیل عاملی تأییدی در خصوص روایی سازه پرسشنامه، بار عاملی تمامی شاخص‌ها بیشتر از 0/3 می‌باشد؛ در نتیجه تمام شاخص‌ها رابطه معنی‌داری با عامل اصلی داشتند و توانستند پیشگویی خوبی برای توسعه اجتماعی باشند.

جدول ۳. نتایج آزمون تحلیل عاملی تأییدی برای بررسی روایی سازه پرسشنامه

نتیجه	میزان خطا	T-value	بار عاملی	شاخص	شاخص اصلی
تأیید شد	0/29	5/76	0/55	رفاه اجتماعی	توسعه اجتماعی
تأیید شد	6/26	6/78	0/64	سلامت فردی	
تأیید شد	0/57	8/93	0/83	سلامت اجتماعی	
تأیید شد	0/25	3/94	0/39	وحدت و انسجام اجتماعی	
تأیید شد	0/39	5/31	0/51	عدالت اجتماعی	

می‌توان نتیجه گرفت که نگرش نمونه‌های پژوهش در ارتباط با تأثیر ورزش قهرمانی بر شاخص‌های رفاه اجتماعی، سلامت فردی، سلامت اجتماعی، وحدت و انسجام اجتماعی زیاد و در شاخص عدالت اجتماعی کم می‌باشد و در مجموع ۵ شاخص نگرش نمونه‌های پژوهش مثبت می‌باشد. برای بررسی نگرش متخصصان و مدیران ورزش، از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شد. جدول ۴. نشان می‌دهد که با توجه به سطح معنی‌داری 0/001 که کمتر از 0/05 است، بین میانگین نگرش متخصصان و مدیران ورزش و مقدار آزمون از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد. لذا با اطمینان 0/95

جدول ۴. شاخص‌های مرکزی و پراکندگی و نتایج آزمون تی تک گروهی نگرش نمونه‌های پژوهش

مقدار آزمون : ۳								
سطح معناداری	اختلاف میانگین	درجه آزادی	T	خطای استاندارد میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شاخص
0/00*	0/400	202	10/278	0/038	0/481	3/400	203	رفاه اجتماعی
0/00*	0/401	202	8/939	0/044	0/556	3/402	203	سلامت فردی
0/00*	0/276	202	5/612	0/049	0/609	3/276	203	سلامت اجتماعی
0/00*	0/385	202	7/035	0/054	0/678	3/385	203	وحدت و انسجام اجتماعی
0/00*	-0/258	202	-4/707	0/054	0/680	2/741	203	عدالت اجتماعی
0/00*	0/241	202	7/079	0/034	0/421	3/241	203	مجموع ۵ شاخص

برای بررسی تفاوت بین دیدگاه مردان و زنان از آزمون تی مستقل استفاده شد. نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که با توجه به تی محاسبه شده و سطح معنی‌داری ۰/۶۳۸، بین نگرش نمونه‌های پژوهش در ارتباط با نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی بر اساس جنسیت تفاوت معنی‌داری وجود نداشت.

جدول ۵. نتایج آزمون تی مستقل در خصوص مقایسه نگرش نمونه‌ها در ارتباط با نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های اجتماعی با توجه به متغیر جنسیت

گروه	تعداد	میانگین	T	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
مرد	۱۰۹	۳/۲۷۰	۰/۸۹۳	۲۰۱	۰/۶۳۸
زن	۹۴	۳/۳۱			

با توجه به جدول ۶، برای مقایسه تفاوت دیدگاه نمونه‌های پژوهش بر اساس سطح تحصیلات آزمودنی‌ها از آزمون تحلیل واریانس استفاده گردید. با توجه به نتیجه آزمون مذکور، در هیچ یک از شاخص‌های توسعه اجتماعی بین نگرش گروه‌های مختلف بر اساس سطح تحصیلات تفاوت وجود ندارد ($p > 0.05$)؛ به عبارت دیگر از دیدگاه افراد با تحصیلات مختلف نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی یکسان می‌باشد.

جدول ۶. نتایج آزمون تحلیل واریانس، بررسی نگرش نمونه‌ها در ارتباط با نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی با توجه به سطح تحصیلات

P_value	آماره F	درجه آزادی		انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	تحصیلات	شاخص
		بین گروهی	درون گروهی					
۰/۷۸۶	۰/۳۵۴	۳	۱۹۹	۰/۴۱۸	۳/۴۲۶	۲۴	کارشناسی و پایین تر	رفاه اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۵۲۰	۳/۴۲۳	۳۶	کارشناسی ارشد	
		۳	۱۹۹	۰/۴۶۳	۳/۴۲۱	۱۰۵	دانشجوی دکتری	
		۳	۱۹۹	۰/۵۲۰	۳/۳۲۶	۳۸	دکتری	
		۳	۱۹۹	۰/۴۸۱	۳/۴۰۰	۲۰۳	مجموع	
۰/۳۵۰	۱/۱۰۲	۳	۱۹۹	۰/۶۲۷	۴/۵۱۴	۲۴	کارشناسی و پایین تر	سلامت فردی
		۳	۱۹۹	۰/۴۶۲	۲/۵۲۸	۳۶	کارشناسی ارشد	
		۳	۱۹۹	۰/۵۵۸	۳/۳۶۶	۱۰۵	دانشجوی دکتری	
		۳	۱۹۹	۰/۵۷۷	۳/۳۲۱	۳۸	دکتری	
		۳	۱۹۹	۰/۵۵۶	۳/۴۰۲	۲۰۳	مجموع	
۰/۳۰۲	۱/۲۲۷	۳	۱۹۹	۰/۷۹۰	۲/۵۲۵	۲۴	کارشناسی و پایین تر	سلامت اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۵۴۲	۳/۲۰۹	۳۶	کارشناسی ارشد	
		۳	۱۹۹	۰/۵۴۸	۳/۲۶۵	۱۰۵	دانشجوی دکتری	
		۳	۱۹۹	۰/۶۷۵	۳/۲۲۵	۳۸	دکتری	
		۳	۱۹۹	۰/۶۰۹	۳/۲۷۶	۲۰۳	مجموع	
۰/۵۱۸	۰/۷۶۰	۳	۱۹۹	۰/۵۵۷	۳/۲۵۰	۲۴	کارشناسی و پایین تر	وحدت و انسجام اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۶۲۴	۳/۳۸۹	۳۶	کارشناسی ارشد	
		۳	۱۹۹	۰/۷۰۷	۳/۴۶۰	۱۰۵	دانشجوی دکتری	
		۳	۱۹۹	۰/۷۰۸	۳/۲۸۹	۳۸	دکتری	
		۳	۱۹۹	۰/۶۷۸	۳/۳۸۵	۲۰۳	مجموع	
۰/۳۷۸	۱/۰۳۷	۳	۱۹۹	۰/۸۸۴	۲/۶۴۷	۲۴	کارشناسی و پایین تر	عدالت اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۸۲۲	۲/۶۰۷	۳۶	کارشناسی ارشد	
		۳	۱۹۹	۰/۶۴۶	۲/۸۲۷	۱۰۵	دانشجوی دکتری	
		۳	۱۹۹	۰/۴۹۹	۲/۶۸۰	۳۸	دکتری	
		۳	۱۹۹	۰/۶۸۰	۲/۷۴۱	۲۰۳	مجموع	

رفاه اجتماعی ($F = ۳/۲۱۲$, $P = ۰/۰۲۵ < ۰/۰۵$) و سلامت فردی ($F = ۳/۱۲۴$, $P = ۰/۰۲۸ < ۰/۰۵$) بیان می‌دارد که میزان این دو شاخص از دیدگاه افراد با شغل‌های مختلف، متفاوت است.

با توجه به جدول ۷. نتیجه آزمون تحلیل واریانس، در مقایسه دیدگاه نمونه‌های پژوهش بر اساس گروه‌های مختلف شغلی، در شاخص‌های سلامت اجتماعی، وحدت و انسجام اجتماعی و عدالت اجتماعی تفاوت وجود ندارد ($P > ۰/۰۵$). اما بررسی شاخص‌های

جدول ۷. نتایج آزمون تحلیل واریانس، نگرش نمونه‌ها در ارتباط با نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی با توجه به متغیر شغل

P_value	آماره F	درجه آزادی		انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	شغل	شاخص
		بین گروهی	درون گروهی					
۰/۰۲۵*	۳/۲۱۲	۳	۱۹۹	۰/۴۳۸	۳/۴۵۵	۹۰	دانشجو	رفاه اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۵۳۶	۳/۱۸۲	۳۹	هیأت علمی	
		۳	۱۹۹	۰/۴۶۹	۳/۴۳۶	۵۱	شاغل در فدراسیون	
		۳	۱۹۹	۰/۴۶۲	۳/۶۱۴	۲۳	سایر	
		۳	۱۹۹	۰/۴۸۱	۳/۴۰۰	۲۰۳	مجموع	
۰/۰۲۸*	۳/۱۲۴	۳	۱۹۹	۰/۵۱۹	۳/۴۱۶	۹۰	دانشجو	سلامت فردی
		۳	۱۹۹	۰/۶۳۳	۳/۱۶۴	۳۹	هیأت علمی	
		۳	۱۹۹	۰/۵۱۱	۳/۵۴۰	۵۱	شاغل در فدراسیون	
		۳	۱۹۹	۰/۵۶۶	۳/۳۷۵	۲۳	سایر	
		۳	۱۹۹	۰/۵۵۶	۳/۴۰۲	۲۰۳	مجموع	
۰/۰۶۷	۲/۴۳۴	۳	۱۹۹	۰/۴۹۶	۳/۲۸۷	۹۰	دانشجو	سلامت اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۵۷۶	۳/۰۴۵	۳۹	هیأت علمی	
		۳	۱۹۹	۰/۶۹۲	۳/۳۷۳	۵۱	شاغل در فدراسیون	
		۳	۱۹۹	۰/۸۲۹	۳/۵۱۳	۲۳	سایر	
		۳	۱۹۹	۰/۶۰۹	۳/۲۷۶	۲۰۳	مجموع	
۰/۳۰۳	۱/۲۲۴	۳	۱۹۹	۰/۷۳۵	۳/۵۰۴	۹۰	دانشجو	وحدت و انسجام اجتماع
		۳	۱۹۹	۰/۷۲۳	۳/۲۶۹	۳۹	هیأت علمی	
		۳	۱۹۹	۰/۵۶۲	۳/۳۰۲	۵۱	شاغل در فدراسیون	
		۳	۱۹۹	۰/۶۴۷	۳/۴۳۷	۲۳	سایر	
		۳	۱۹۹	۰/۶۷۸	۳/۳۸۵	۲۰۳	مجموع	
۰/۳۹۲	۱/۰۰۶	۳	۱۹۹	۰/۶۸۲	۲/۷۹۶	۹۰	دانشجو	عدالت اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۴۸۳	۲/۶۶۲	۳۹	هیأت علمی	
		۳	۱۹۹	۰/۷۵۹	۲/۶۷۲	۵۱	شاغل در فدراسیون	
		۳	۱۹۹	۰/۷۹۸	۳/۰۵۰	۲۳	سایر	
		۳	۱۹۹	۰/۶۸۰	۷۴ ۲/۱	۲ ۰۳	مجموع	

علمی می‌باشد، متفاوت از سایر افراد است و دیدگاه آن‌ها در ارتباط با تأثیر ورزش قهرمانی بر شاخص رفاه اجتماعی در مقایسه با دیگر افراد کمتر می‌باشد.

جهت بررسی دقیق‌تر از آزمون تکمیلی دانکن استفاده شد. با توجه به جدول ۸. نتیجه آزمون دانکن، در شاخص‌های رفاه اجتماعی و سلامت فردی دیدگاه افرادی که شغل آنان هیأت

جدول ۸. نتایج حاصل از آزمون دانکن برای شاخص‌های رفاه اجتماعی و سلامت فردی

زیر گروه بر اساس آلفای ۵ درصد	تعداد	شغل	آزمون دانکن	زیر گروه بر اساس آلفای ۵ درصد		تعداد	شغل	رفاه اجتماعی
				زیر گروه ۱	زیر گروه ۲			
				۳/۱۶۴	۳/۳۷۵			
هیأت علمی	۳۹	هیأت علمی		۳/۱۸۲	۳۹	هیأت علمی		
سایر	۲۳	سایر		۳/۴۳۶	۵۱	شاغل در فدراسیون		
دانشجو	۹۰	دانشجو		۳/۴۵۵	۹۰	دانشجو		
شاغل در فدراسیون	۵۱	شاغل در فدراسیون		۳/۶۱۴	۲۳	سایر		
P_value		P_value		۰/۲۵۵	۰/۰۷۹	P_value		

جدول ۹. نتایج آزمون تحلیل واریانس، بررسی نگرش نمونه‌ها در ارتباط با نقش ورزش قهرمانی بر شاخص‌های توسعه اجتماعی با توجه به متغیر سن

P_value	آماره F	درجه آزادی		انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	سن	شاخص
		بین گروهی	درون گروهی					
۰/۱۷۷	۱/۶۶۳	۳	۱۹۹	۰/۴۴۴	۳/۴۶۹	۲۴	کمتر از ۳۰	رفاه اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۵۴۲	۳/۳۱۱	۹۳	بین ۳۰ تا ۴۰	
		۳	۱۹۹	۰/۳۵۳	۳/۵۱۳	۵۸	بین ۴۰ تا ۵۰	
		۳	۱۹۹	۰/۴۷۹	۳/۴۱۶	۲۸	بیشتر از ۵۰	
		۳	۱۹۹	۰/۴۸۱	۳/۴۰۰	۲۰۳	مجموع	
۰/۶۱۵	۰/۶۰۲	۳	۱۹۹	۰/۴۷۴	۳/۳۷۵	۲۴	کمتر از ۳۰	سلامت فردی
		۳	۱۹۹	۰/۶۳۶	۳/۴۲۱	۹۳	بین ۳۰ تا ۴۰	
		۳	۱۹۹	۰/۴۴۴	۳/۴۶۰	۵۸	بین ۴۰ تا ۵۰	
		۳	۱۹۹	۰/۵۴۳	۳/۲۷۱	۲۸	بیشتر از ۵۰	
		۳	۱۹۹	۰/۵۵۶	۳/۴۰۲	۲۰۳	مجموع	
۰/۲۹۶	۱/۲۴۳	۳	۱۹۹	۰/۷۴۳	۳/۳۲۸	۲۴	کمتر از ۳۰	سلامت اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۶۰۵	۳/۱۷۷	۹۳	بین ۳۰ تا ۴۰	
		۳	۱۹۹	۰/۵۱۷	۳/۳۴۲	۵۸	بین ۴۰ تا ۵۰	
		۳	۱۹۹	۰/۶۱۴	۳/۴۲۰	۲۸	بیشتر از ۵۰	
		۳	۱۹۹	۰/۶۰۹	۳/۲۷۶	۲۰۳	مجموع	
۰/۰۱۰*	۳/۸۸۰	۳	۱۹۹	۰/۶۸۱	۳/۳۴۰	۲۴	کمتر از ۳۰	وحدت و انسجام اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۶۷۵	۳/۲۳۰	۹۳	بین ۳۰ تا ۴۰	
		۳	۱۹۹	۰/۶۱۴	۳/۶۸۰	۵۸	بین ۴۰ تا ۵۰	
		۳	۱۹۹	۰/۶۵۷	۳/۴۱۳	۲۸	بیشتر از ۵۰	
		۳	۱۹۹	۰/۶۷۸	۳/۳۸۵	۲۰۳	مجموع	
۰/۱۳۲	۱/۸۹۹	۳	۱۹۹	۰/۶۷۷	۲/۹۳۶	۲۴	کمتر از ۳۰	عدالت اجتماعی
		۳	۱۹۹	۰/۷۷۴	۲/۶۰۵	۹۳	بین ۳۰ تا ۴۰	
		۳	۱۹۹	۰/۵۶۵	۲/۸۴۲	۵۸	بین ۴۰ تا ۵۰	
		۳	۱۹۹	۰/۴۶۷	۲/۸۰۰	۲۸	بیشتر از ۵۰	
		۳	۱۹۹	۰/۶۸۰	۲/۷۴۱	۲۰۳	مجموع	

رضانی نژاد (۱۳۸۹) که بیان کردند شرکت در فعالیت‌های ورزش باعث افزایش امید، سرزندگی، نشاط و ارتقاء ابعاد مختلف کیفیت زندگی می‌شود، هم‌خوانی دارد.

به نظر می‌رسد ورزش، نقش به‌سزایی در شاخص رفاه اجتماعی دارد. رفاه یکی از شاخص‌های بسیار مهم توسعه اجتماعی است که دارای ابعاد گسترده‌ای مانند بعد زیستی، بعد سیاسی، بعد اقتصادی، بعد حقوقی و بعد اجتماعی است (پیلوار، ۱۳۸۹). ورزش می‌تواند نقش مهمی در این شاخص ایفا نماید. شرکت در این فعالیت‌ها می‌تواند باعث افزایش روحیه و سرزندگی افراد، بهبود کیفیت زندگی، افزایش امید به زندگی، کاهش میزان فقر و .. گردد (افروزه، ۱۳۹۲)؛ لذا مسئولان و برنامه‌ریزان می‌توانند با سرمایه‌گذاری بر روی ورزش به عنوان یک عامل اثر گذار رفاه اجتماعی از پتانسیل آن در راستای ارتقاء توسعه اجتماعی استفاده نمایند.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ورزش قهرمانی تأثیر زیادی بر شاخص سلامت فردی و اجتماعی دارد که با نتایج پژوهش اسمیت و همکاران (۲۰۰۷) که بیان کردند شرکت در فعالیت‌های ورزشی باعث افزایش سلامت فردی و روانی افراد می‌گردد و نتایج پژوهش‌های اکهلیم (۲۰۱۳)، کانستینتیناکوس و همکاران^{۱۷} (۲۰۱۰) که بیان کردند شرکت در فعالیت‌های ورزشی باعث پیشگیری از وقوع جرم و کاهش تمایل زندانیان به ارتکاب جرم می‌شود و همچنین نتایج پژوهش کانتوما و همکاران^{۱۸} (۲۰۱۰) که بیان نمودند که ورزشی باعث می‌شود تا مشکلات رفتاری افراد در جامعه کمتر شود، هم‌خوانی دارد.

سلامت یک موضوع چند بعدی است. سه بعد جسمی، روانی و اجتماعی را می‌توان به عنوان ابعاد مهم سلامت نام برد. ولی ابعاد دیگری را نیز می‌توان برای آن تعیین نمود؛ ابعاد روحی، عاطفی، شغلی، سیاسی و ... با رشد علم و دانش این فهرست را می‌توان گسترش داد (الواسکی و مکالی، ۲۰۰۵). لذا با توجه به حوزه وسیع و مهم سلامت که سنگ بنای توسعه اجتماعی به شمار می‌آید، باید توجه ویژه‌ای به این حوزه گردد. ورزش هم در بعد سلامت اجتماعی و هم در بعد سلامت فردی می‌تواند نقش مهمی را ایفا نماید. فعالیت‌های ورزشی باعث بهبود وضعیت جسمانی افراد، افزایش مهارت‌های اجتماعی، کاهش فساد و انحرافات اجتماعی در جامعه، ثبات قانون خانواده و ... می‌شود (اکهلیم، ۲۰۱۳). بنابراین ورزش می‌تواند به عنوان یک وسیله مؤثر در این حوزه مورد استفاده قرار گیرد.

برای مقایسه تفاوت نگرش نمونه‌های پژوهش بر اساس گروه سنی آن‌ها از آزمون تحلیل واریانس استفاده گردید. با توجه به جدول ۹. نتیجه آزمون مذکور، بین دیدگاه نمونه‌های پژوهش در گروه‌های مختلف سنی، در شاخص‌های رفاه اجتماعی، سلامت فردی، سلامت اجتماعی و عدالت اجتماعی تفاوت وجود ندارد ($P > 0.05$). اما بررسی شاخص وحدت و انسجام اجتماعی ($F = 3/880, p = 0.010 < 0.05$) بیان می‌دارد که میزان این شاخص از دیدگاه افراد با سنین مختلف، متفاوت است. با توجه به جدول ۱۰. دیدگاه افرادی که بین ۴۰ تا ۵۰ و بیشتر از ۵۰ سال سن دارند در مقایسه با دیگر افراد بیشتر می‌باشد.

جدول ۱۰. نتایج حاصل از آزمون دانکن برای شاخص وحدت و انسجام اجتماعی

سن	تعداد	زیر گروه بر اساس آلفای ۵ درصد	
		زیر گروه ۱	زیر گروه ۲
بین ۳۰ تا ۴۰	۹۳	۳/۲۳۰	
کمتر از ۳۰	۲۴	۳/۲۳۰	
بیشتر از ۵۰	۲۸	۳/۴۱۳	۳/۴۱۳
بین ۴۰ تا ۵۰	۵۸		۳/۶۸۰
P_value		۰/۳۰۹	۰/۰۵۶

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که از دید متخصصان و مدیران ورزش، ورزش قهرمانی تأثیر زیادی بر شاخص‌های رفاه اجتماعی، سلامت فردی، سلامت اجتماعی و وحدت و انسجام اجتماعی دارد. این نتایج به طور کلی با نتایج پژوهش‌های احمدی (۱۳۸۶)، هاشمی (۱۳۸۶)، معینی فرد (۱۳۹۰)، احسانی (۲۰۱۲)، بالدی (۲۰۱۲)، کندی (۲۰۱۰)، اسمیت و همکاران (۲۰۰۷)، لورمور (۲۰۰۸)، وادینگتون (۲۰۰۹)، کانتوما و همکاران (۲۰۱۰) و سانچز (۲۰۱۱) هم‌سویی دارد و با پژوهش سیمون و همکاران (۲۰۰۷)، که اعلام کردند که نتیجه مسابقه تأثیر مستقیمی دارد بر روی پرخاشگری افراد که یکی از زیر شاخص‌های سلامت است، ناهم‌سو می‌باشد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ورزش قهرمانی تأثیر زیادی بر شاخص رفاه اجتماعی دارد که با نتایج پژوهش‌های الواسکی و مکالی^{۱۶} (۲۰۰۵)، بالدی و همکاران (۲۰۱۲) و

17. Konstantinos's et al.

18. Kantoma

16. Elavsky, S. & McAuley, E

فقر می‌باشد (لورمور، ۲۰۰۸) و می‌تواند به عنوان راهکاری مناسب در راستای تحقق عدالت اجتماعی به کار گرفته شود. بر اساس نتایج پژوهش در اکثر گروه‌ها تفاوت معنی‌داری در راستای نقش ورزش قهرمانی بر توسعه اجتماعی وجود نداشت که این می‌تواند بیانگر این باشد که اکثر نمونه‌های پژوهش بر نقش مهم و تأثیر گذار ورزش بر توسعه اجتماعی آگاه و در این مهم اتفاق نظر دارند.

با توجه به نتایج پژوهش، ورزش قهرمانی می‌تواند تأثیر زیادی بر ارتقاء شاخص‌های توسعه اجتماعی داشته باشد از این رو پیشنهاد می‌شود طرح و برنامه‌های مناسب در سطح ملی صورت پذیرد؛ تا هم هدف و چشم انداز ورزش مشخص گردد و هم با دادن آگاهی لازم به مسئولان، برنامه‌ریزان و مردم در خصوص نقش و جایگاه ویژه ورزش در شاخص‌های مختلف توسعه جامعه، زمینه مشارکت بیشتر مردم و سرمایه‌گذاری مسئولان در ورزش فراهم گردد و از این ظرفیت مهم در راستای توسعه جامعه بهره لازم برده شود.

منابع

- احمدی، سیروس (۱۳۸۶). بررسی آثار نتایج تیم ملی فوتبال ایران در جام جهانی ۲۰۰۶ بر هویت ملی شهروندان (مطالعه موردی یاسوج). فصلنامه المپیک، سال پانزدهم، شماره ۱ (پیاپی ۳۷).
- افروزه، علی (۱۳۹۲). تأثیر مشارکت در فعالیت‌های ورزشی بر کیفیت زندگی. چکیده مقالات، برگزیده سومین کنگره پیشگامان پیشرفت، دانشگاه صنعتی قم.
- اکبری، غضنفر (۱۳۸۰). وضعیت فعلی جامعه ایران با نظر به شاخص‌های توسعه اجتماعی. مجموعه مقالات همایش توسعه اجتماعی، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- پارک، جان اورت (۱۳۸۴). درسنامه پزشکی و پیشگیری اجتماعی. ترجمه حسین شجاعی تهرانی با نظر حسین ملک افضلی، ویرایش هفدهم، تهران: نشر سماط.
- پیلوار، نور محمد (۱۳۸۹). بررسی رابطه وضعیت رفاه اجتماعی در ایران با درآمدهای نفتی طی سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۴۷. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.
- تولایی، حسین (۱۳۸۸). رابطه کار کودک با توسعه اجتماعی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.
- رفیعی، حسن؛ مدنی، سعید (۱۳۸۰). بررسی تطبیقی دیدگاه‌های توسعه و رفاه اجتماعی در ایران. مجموعه مقالات همایش توسعه اجتماعی، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- رضانی نژاد، رحیم؛ نیازی، محمد؛ همتی نژاد، مهرعلی (۱۳۸۹). مقایسه سلامت عمومی افراد شرکت‌کننده در ورزش همگانی و افراد غیر فعال در شهر رشت. فصلنامه علوم ورزشی، سال دوم، شماره ۴، صص ۴۹-۶۶.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ورزش قهرمانی تأثیر زیادی بر شاخص وحدت و انسجام اجتماعی دارد که با نتایج پژوهش نوربخش (۱۳۹۲) که بیان کرد شرکت در فعالیت‌های ورزشی باعث شادابی و نشاط، سلامتی، آرامش، فرهنگ پذیری، نظم اجتماعی، تعادل اجتماعی، همبستگی اجتماعی، ثبات و پایداری، یادگیری سیاسی، کاهش خشونت و وفاق اجتماعی می‌گردد، هم‌خوانی دارد.

یکی دیگر از مهم‌ترین کارکردهای ورزش، ایجاد وحدت و انسجام در جامعه و بالا بردن هویت ملی در آن است. ورزش وسیله‌ای برای کسب اعتبار اجتماعی در سطح محلی، ملی یا جامعه جهانی است. کسب اعتبار از طریق ورزش به خصوص در بین گروه‌های قومی و نژادی در داخل یک کشور مرسوم می‌باشد. همچنین در سطح جهانی کسب اعتبار از طریق ورزش به ویژه برای کشورهای کوچک یا کشورهای تازه استقلال یافته از اهمیت بالایی برخوردار است. موفقیت ورزشی در یک رشته سبب ایجاد هویت خاص در بین یک گروه یا جامعه گردیده و احساس یکی بودن و متحد بودن را در بین آن‌ها تقویت می‌نماید و احساس وحدتی که به وسیله ورزش یا یک تیم ورزشی ایجاد می‌شود، می‌تواند برای ایجاد یا احیای هویت شهر یا ملت استفاده شود (گودرزی و همکاران، ۱۳۹۱). با توجه به نقش ورزش در توسعه و همچنین نقش آن در رفع تبعیض بین زن و مرد و قشرهای مختلف جامعه برای استفاده از این ابزار مناسب توسعه در سطوح مختلف بایستی برنامه‌ریزی مناسب انجام گیرد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ورزش قهرمانی تأثیری در حد متوسط بر شاخص عدالت اجتماعی دارد که با نتایج پژوهش لورمور (۲۰۰۸) که رفاه عمومی، توسعه اقتصادی و کاهش فقر را به عنوان کارکردهای توسعه‌ای ورزش نام برد، هم‌خوانی دارد.

امروزه عدالت اجتماعی به لحاظ بسیاری، از ضرورت‌های مورد توجه نظریه پردازان قرار گرفته و ثابت شده که پرداختن به عدالت اجتماعی از ضروریات بقای یک جامعه است و عدم رعایت عدالت اجتماعی منجر به مواردی می‌شود که بروز فقر، جرم و جنایت و آشوب از جمله‌ی آن‌ها می‌باشد. عدم رعایت عدالت اجتماعی و یا به عبارتی نابرابری باعث می‌شود که تا عده‌ای استعداد‌های خود را بیشتر باور کرده و موقعیت‌های برابر جامعه را انحصاری کنند و دیگران را به رغم استعداد‌های مناسب از راهیابی به این موقعیت‌ها محروم سازند (خوش خلق، ۱۳۹۰). با توجه به نتایج پژوهش، ورزش دارای کارکردهای توسعه‌ای مانند افزایش رفاه عمومی، توسعه اقتصادی و کاهش

- رمضانی، علیرضا؛ نظریان مادوانی، عباس (۱۳۹۲). ارتباط بین هوش هیجانی، آمادگی جسمانی و کیفیت زندگی دانشجویان. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، دوره دوم، شماره دوم، صص ۸۵-۹۸.
- ستاد اجرایی کنفرانس بین المللی اقتصاد ورزش (۱۳۹۰). بازیابی شده در ۳۰/۰۲/۱۳۹۲ از سایت <http://eghtesadvarzesh.blogfa.com>
- سوری، ابودر؛ شعبانی مقدم، کیوان؛ سوری، ربیع الله (۱۳۹۵). رابطه بین فعالیت بدنی و کیفیت زندگی زنان سالمند کرمانشاه. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال چهارم، شماره ۹۴، صص ۷۵-۸۴.
- فلاح خوش خلق، سهراب (۱۳۹۰). بررسی نقش دهبیاران در توسعه اجتماعی و فرهنگی روستاهای شهرستان تالش. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم انسانی، مرکز تهران، واحد پرند.
- گودرزی، محمود؛ اسدی، حسن؛ خبیری، محمد؛ دوستی، مرتضی (۱۳۹۱). سیاست و ورزش. ساری: موج قلم.
- ملکوتیان، مصطفی (۱۳۸۸). ورزش و سیاست. فصلنامه سیاست دانشکده حقوق دانشگاه تهران، سال سی و نهم، شماره ۲ (پیاپی ۱۰).
- نوبخش، مهرداد؛ جوانمرد، کمال (۱۳۹۲). بررسی جامعه شناختی کارکرد ورزش بر انسجام اجتماعی در ایران دهه هشتاد (مطالعه موردی کرمان). فصلنامه علمی- پژوهشی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، سال هفتم، شماره ۳، پیاپی (۲۲)، صص ۳۶-۱.
- هاشمی، ضیاء (۱۳۸۶). فوتبال و هویت. فصلنامه مطالعات ملی (۳۰). سال هشتم، شماره دوم، صص ۱۲۴-۱۰۷.

REFERENCES

- Bak M. (2004). Can Developmental Social Welfare Change an Unfair World? : The South African Experience, *International Social Work*, 47:81.
- Baledi R, Mohammadi F & Asefirad A. (2012). Social Development in Contact and Non-Contact Sports, *Social and Behavioral Sciences*, Volume 46, PP 347-349.
- Bloom M, Grant M, & Watt D. (2005). Strengthening Canada: The socio-economic benefits of sport participation in Canada. Ottawa: The Conference Board of Canada.
- Burnett C. (2001). Social impact assessment and sport development: Social spin-offs of the Australia South Africa junior sport program. *International Review for the Sociology of Sport*, 36, PP 41-57.
- Coalter F. (2010). The politics of sport for development: Limite focus programmes and broad gauge problems? *International Review for the Sociology of Sport*, 45(3), PP 295-314.
- Cunningham J, & Beneforti M. (2005). Investigating indicators for measuring the health and social impact of sport and recreation programs in Australian Indigenous communities. *International Review for the Sociology of Sport*, 40, PP 89-98.
- Douglas Hartmann, D & Kwauk, K. (2011). Sport and Development: An Overview, Critique and Reconstruction. *Journal of Sport and Social Issues*, vol. 35 no. 3, PP 284-305.
- Ehsani M & et al. (2012). The influence of sport and recreation upon crime reduction: international journal academic research in business and social sciences, Vol.2. No. 6.
- Ekholm D. (2013). Sport and crime prevention: individuality and transferability in research. *Journal of Sport for Development*, 1(2), pp: 26-38.
- Elavsky S, McAuley E. (2005). Physical activity, symptoms, esteem, and life satisfaction during menopause. *Maturitas*, 52(3-4), pp: 374-85.
- Kantoma M, Stamatakis E, Kaakinen K. (2010). The relationship between physical activity and academic achievement. *Proceeding of the National Academy Sciences of the USA*, 110(5), pp: 1917-1922.
- Kennedy, D. (2010). Community Sports Development: sport in the community, Annual Report 2009.
- Konstantinos's P, Skordilis M, Tripolits A. (2010). Validity and reliability evidence of the attitudes towards physical activity of Greek prisoners. *Biology of Exercise Journal*, 6(2), pp: 39-48.
- Lawson H.A. (2005). Empowering people, facilitating community development, and contributing to sustainable development: The social work of sport, exercise, and physical education programs. *Sport, Education and Society*, 10, PP 135-160.
- Levermore R. (2008). Sport: A new engine of development. *Progress in Development Studies*, 8(2), PP 183-190.
- Nichols G. (2004). Crime and punishment and sports development. *Leisure Studies*, 23, 177-194.
- Simon C. Moore, Jonathan P. Shepherd. (2007). The effect of rugby match outcome on spectator aggression and intention to drink

- alcohol, Criminal Behavior and Mental Health, 17, PP 118-127.
- Smith C, Hancock H, Mortimer J & Eckert K. (2007). "A randomized comparative trial of Yoga and relaxation to reduce Stress and anxiety", *Complementary Therapies in Medicine*, Vol. 15, PP 77-83.
 - United Nations. (2000-2005). Resolution 59/10 adapted by the general assembly, retrieved January 27/2006 www.un.org/sport2005/resources.
 - United Nations Inter-Agency Task Force on Sport for Development and Peace. (2002). *Sport for Development and Peace towards Achieving the Millennium Development Goals*.
 - Waddington I. (2009). Sport, health and drugs: a critical re-examination of some key issues and problems, *Perspectives in Public Health* vol. 129, no. 4, PP 174-182.